

Naslov — Address:
"NOVA DOBA"
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Randolph 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Mir in zadovoljstvo v organizaciji,
toleranca, trdne finanice, poštene,
točne in varčne uprave —
z vsem tem se odlikuje Jugoslo-
vanska Kat. Jednota.

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION.

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1870. — Acceptance for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, authorized March 18th, 1925.

NO. 5. — ŠT. 5.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, FEBRUARY 2ND, 1927. — SREDA, 2. FEBRUARJA, 1927.

VOLUME III. — LETNIK III.

VESTI IZ CLEVELANDA

PREDAVANJA SLOVENSKE NARODNE ČITALNICE

V zimskem času prireja Slovenska Narodna Čitalnica v Clevelandu poučna predavanja, ki se po možnosti vrše po enkrat na mesec. V četrtek 27. januarja zvečer se je vršilo tretje predavanje v tej sezoni. Predaval je slovenski zobozdravnik dr. J. W. Mally o zboleznih, zobilnih boleznih, zobilnemu in sploh o vsem, kar temu spada. Navzočih je bilo okoli 100 poslušalcev, ki so pazljivo sledili izvajanju govornika.

Predavatelj je predstavil navzočim predsednik Slovenske Narodne Čitalnice, J. N. Rogelj, ki je posebno povedal, da je dr. Mally pravi tip ameriškega Slovencev, kateri se ne sramuje naroda, iz katerega je izšel, ampak je vedno pripravljen sodelovati, kadar se gre za korist in napredek naroda v splošnem.

Predavatelj je povedal, da bo skušal več dokazati in razložiti s slikami kot z besedami. V ozadju dvorane je bil postavljen stroj za premične slike, katerega je zelo dostenjeno operiral Mr. Ralph Danilo, in darežljivo metal na plato vsakovrstne slike. Dr. Mally si je preskrbel več sto zanimivih slik, ki so kazale rast, razvrstitev, bolezni in pravno zabolovanje. Nekatere teh slik so bile ex-ray, druge so bile vzete po lobanjah ali pa po zabilih živih oseb, nekatere pa po modelih.

Predavatelj je pri vsaki slik opozoril gledalce, oziroma poslušalce na kaj posebno v in daljem ali krajšem govoru pojasnil dobre ali slabe stran predstavljenega predmeta. Razlaga s pomočjo slik je bila tako zanimiva, in ob enem tako lahko umljiva, da se je nedvomno vsak izmed navzočih marsikaj naučil, o čemur nikoli prej nisai sanjal. Zvedeli smo ne primer, kdaj in po kakšnem redu priene otrok dobavit zobe kako so v celjustih pripravljeni začetki drugih zob, da izpodrije prve in zavzemajo njih mesta. Dalje smo videli in zvezeli za vzroke zmešanih zobi in molečnih celjusti itd.

Nepravilni zobji in celjusti zelo kazijo obraz. Videli smo ne ex-ray slikah, kako se včasi pod navidezno zdravimi zobi nabira gnoj, ki povzroča neprilike v želodcu, ako izteka ne pa nima odtoka v usta za struplja kri in povzroča oteklino v različnih delih telesa in razne bolezni, katere navadno označujemo za revmatizem.

Predavatelj je povedal, kako se je večkrat prepričal s poskusni na živalih, kako zelo struden je dotični gnoj. Razredčeni gnoj so zobilzdravnik v zelo majhnih količinah cepili domaćim zajecem, ki so hitro oboleli in razvili neke vrste revmatizem in oteklino. Mnogo morški preščipk, katere so na ta način cepili, je poginil.

Pokojni predsednik Roosevelt je imel na videz jako lepe in zdrave zobe in ni verjet zdravnikom, ki so mu z ex-ray slikami hoteli dokazati, da ima gnoj pod zobmi. Po njegovi smrti so dobili dovoljenje, da preiščejo zobe in našli se gnoj pod tremi zobi. Delali so s tistim gnojem poskušanje na živalih in izkazal se je jako strupen. Baje je mož umrl za bolezni, ki je bila posledica takega zastrupljenja.

Predavatelj nam je povedal (Dalej na 2. strani).

NEKAJ O PLESU

(Piše dr. Jos. V. Grahek, vrh
člankov J. S. K. Jednote).

Utrisanje žile.

Pri normalnem človeku znaša število utripov žile, oziroma srca okoli 72 na minutu. Število utripov pa more biti malo različno pri različnih ljudeh.

Znanstveniki vtikajo svoje nosove dandanes vsepovsod, zato so skušali iznajti tudi izvor plesa. Do nedavnega časa so smatrali ples za iznajibjo primitivnega človeka, ki je bila lastna le njemu. Primitivni človek je plesal vsled veselja, z ljubavnega navdušenja, ali pa v čast svojih nerodnih lesnih malikov. Potem se je ples razvijal, vse do sedanje populnosti — ce se pri plesu sploh more govoriti o populnosti.

Zgodovina, bodisi povzeta iz knjig ali pa iz razvalin davnograzopalih mest, nam pravi, da so plesali ljudje vseh časov in stanov: lepe princezine in sužje, vestalke, duhovniki in visoki državni činovniki. V biblijih celo čitamo, da je sam kralj David plesal pred skripto razvado. Karkoli povzroča utrisanje žile nad 86 na minutu, rabi pozornosti.

Mi nikakor ne moremo pričakovati, da bi sreča delalo 10% do 15% nad normalo; tako odvečno delo srca neoporečno škoduje v bodočnosti. To je vzrok za toliko smrtnih slučajev med posamezniki, katerih žila prehitro bije.

Ako se po skrbni preiskavi vsi gori navedeni vzroki, ki bi utegnili povzročati prehitro bitje žile, odpravijo, pa kljub temu utrisanje srca znaša še vedno nad 86 na minutu, in ako je naša teža pod normalo, potem je pravilno, da mislimo na tuberkulozo. To utegne biti eden njenih prvih znakov. Posumno lahko je to res, ce izhajamo iz rodovine, ki je podvržena tuberkulozi.

V takem slučaju je treba, da se izognemo obdelosti pluč in zato je treba živeti pravilno. Izogibljimo se torej razuzdanosti, ne rabimo preveč tobaka, skrbimo za dosti spanja, svežega zraka in redilne hrane, da se naša telesna teža zdigne priljubljeno do normale, ki velja za našo postavo in starost.

DRUŠTVO SLOGA, ST. 160,
J. S. K. JEDNOTE.

v Indianapolisu, Ind., praznje
5. februarja svojo obletnico in ob
enem razvije novo društveno za
stavo. Slavnost se vrši v Slovens
kem Domu.

Najbolj razširjeno ime.

V Združenih državah je najbolj razširjeno ime Smith, v Nemčiji, posebno v Berlinu pa

Pametna ideja.

Dr. Pammel, predsednik odbora za ohranitev naravnih krasov, v Amesu, Iowa, sklenil je apelirati na uprave cest in železnice, da prazen svet ob tarih in cestah obsejejo z divjimi večletnimi cvetlicami, ki se obnesejo v dotočnih krajih. To bo mudilo sladko pašo milijonom čebel, ob enem pa bo tu skoro pokrajinam.

Tudi raznih vrst ptic se strastni plesalci. Posebno zanimivo je opazovati ženitovanjski ples žerjava. V velikih krogih se nekaj časa vrti okoli svoje bodeče družice, nakar se spošljivo prikloni, da se v glavo skoro tal dotakne. Nato se zravna, šine visoko v zrak, in ko pristane, se zopet suče v elegantnih krogih, potem se obrne k omahujoči žerjavovki in se ponovno spošljivo prikloni. To se ponavlja toliko časa, da je pernata nevesta dovolj očarana vsled snubačevih vrlin in umetnosti in je voljna poleteti z njim na ženitovanjsko potovanje. Žerjavov ples je neke umije.

vrste pretiran minut.

Tako, kar vas je plesalcev,

ZDRAVSTVO

(Piše dr. Jos. V. Grahek, vrh
člankov J. S. K. Jednote).

ROBINZONOV OTOK

Menda je nji knjige na svetu, že izvzamemo morda biblijo, ki bi bila izdana v tolikih jezikih, kot knjiga o Robinzonu. Omenjena knjiga je bila prvotno spisana v angleškem jeziku in pozneje prevedena menda v vse moderne jezike. Prevedena je bila tudi v slovenščino, in mena da ga ni odraščenega Slovenca, ki bi se ne spominjal, s kakšnim užitkom je v svojih mladih letih čital o Robinzonu Crusoe, o njegovih vožnjah in čudežnih dogodbah.

Povest o Robinzonu je menda ravno vsled tega tako zanimiva in privlačna, ker je spisana na podlagi resničnih dogodkov.

Robinson Crusoe je res živel in njegovo pravo ime je bilo Alexander Selkirk. Samotni otok, na katerem je preživel štiri leta in štiri meseca, se nahaja v Južnem morju, pripada republiki Chile in se imenuje Juan Fernandez.

Neka angleška družba se je odločila, da povest o Robinzonu dramatizira, oziroma, da nje dovozljiva spravi na filme. To se bo zgodilo na prostorih, kjer so se dotični dogodki res vršili. Alexander Selkirk (Robinson Crusoe) je bil rojen v mestu Largo na Škotskem. Pisatelj Walter Scott in neštevilno drugih odiščnih oseb je v tem času obiskalo prostor Selkirkevega rojstva. Hiso, v kateri je bil sloveč samotar rojen, so podrli in na istem mestu zgradili drugo poslopje, v katero so vzdali spominsko ploščo. Predno so staro hišo podrli, je bil pa vendar nekdo takoj pameten, da je napravil za spomin majhen model dotedne bajte. Po tem modelu bo filmška družba zgradila hišo, ki bo služila za filmanje dogodkov Robinzonovih otroških let.

Ko bo to končano, odpelje se osobje filmske družbe na otok Juan Fernandez, kjer bodo filmirani dogodki Robinzonovega pregnanstva. Ladja bo bogata preskrbljena z vsemi potrebščinami za ves čas bivanja na otoku. Igralcev ne bo treba mnogo, ker večinoma bosta nastopala le Robinzon in Petek. Kot kanibali bodo nastopali domaćini bližnjih otokov, ki so danes še skoraj takci kot za časa Robinzona. Nekateri starejši se nedvomno tudi spominjajo starih "dobrih" časov kanibalstva in ceremonij, ki so se vrstile ob takih prilikah. Tako bodo prav porabni.

Osebe, ki nimajo posluha za godbo, pa naj bi ne delate takih poskusov. Gosti v rokaj nemuzikalnega človeka tako strahovito civilijo, da utegnejte pregnati nele spanje sosedov ampak tudi najbolj trdrovratne ostanke las z domovinske pleše ne bo.

Osebe, ki nimajo posluha za godbo, pa naj bi ne delate takih poskusov. Gosti v rokaj nemuzikalnega človeka tako strahovito civilijo, da utegnejte pregnati nele spanje sosedov ampak tudi najbolj trdrovratne ostanke las z domovinske pleše ne bo.

ZA RAST LAS

Ljudje, ki imajo dovolj prostega časa, pronašli so baje, kaj je tisto čarodejno sredstvo, ki zanesljivo ohrani lepe grive človeku, ki jih še ima, in pričara svežo otavo na lesketajoče se plesje. Toda, ne veselite se prehitro, kajti to sredstvo je dolgo, srečljivo le muzikalno navdahnjenim ljudem, in med temi le tistimi, ki se bavijo z godbo na lok. Znano je, da je zelo malo plesastih vijolinistov, medtem ko so med njimi mnogi, ki se posnušajo z zelo bujnimi lasmi. Baje je med tisoč vijolinisti le eden plesast, medtem ko je pri godbi na piha polovica plesa stih.

Znanstveniki sodijo, da igra na gosi in sorodne instrumente pospešuje rast last, ker deluje na lasne koreninice kot nekaka masaža. Pri godbi na piha pa se mora godbenik napenjati, kar ovira obtok krv v glavi in s tem zadržuje hrano lasnih korenin. Baje je dolgo in naj ga obdržijo. Pri prevratu je postal jugoslovenski državnik in je bil član mirovne delegacije v Parizu. Bil je najboljši poznavalec zamotanih jurističnih kompleksov, ki so v zvezi z mirovnimi pogodbami. Pri neštetičnih pogodbenih pogajanjih je bil dr. Ribar delegat in strokovnjak Jugoslavije. Pozneje je bil imenovan za pooblaščenega ministra v poslaniku, ter je prevzel v zunanjem ministrstvu oddelek za mednarodne pogodbe. Njegova smrt je velika zguba za narod in državo.

Pokojni Otakar Ribar je bil rojen v Postojni dne 12. septembra, 1865. Oče Jan Ribar je bil Čeh, rodom iz Prage, po poklicu inženjer, mati pa Emilia, rojena Mahorič, Slovenka, z Matuvana pri Divači.

Na izredni seji občinskega zastopa v Trbovljah, ki se je vršila prvi teden v januarju, je podprtjan Vodušek prečita kraljevi ukaz, ki se glasi: "Naredlog našega ministra za novanje zadeve, proglašamo v Trbovlje v obsegu krajevne občine tega imena v ljubljanskem oblasti za trg Trbovlje. Okoliš obsega kraje Trbovlje, Logatec, Retje, Knezdol, Planina, Sv. Marko in Sv. Katarina."

Kakovost tobaka, ki se poskušalo odpraviti ples z igranjem vijoline, ker tako zadravljene bi morale trajati le tudi v leta, da bi se mogelo računati na uspeh. Vsekakor pa se lahko priporoča osebam, ki izgubljajo las ali so že plesasti in nekako delijo med plesaste in lasne koreninice.

Dozdaj se še ni nikjer praktično poskušalo odpraviti ples z igranjem vijoline, ker tako zadravljene bi morale trajati le tudi v leta, da bi se mogelo računati na uspeh. Vsekakor pa se lahko priporoča osebam, ki izgubljajo las ali so že plesasti in nekako delijo med plesaste in lasne koreninice.

Osebe, ki nimajo posluha za godbo, pa naj bi ne delate takih poskusov. Gosti v rokaj nemuzikalnega človeka tako strahovito civilijo, da utegnejte pregnati nele spanje sosedov ampak tudi najbolj trdrovratne ostanke las z domovinske pleše ne bo.

Kolizija na cestni železnici.

V pondeljek zvečer 31. januarja ste trčili skupaj dve cestnoželeznični kari na St. Clair Ave. in E. 102nd St. v Clevelandu, Ohio. Od približno 150 potnikov je dobitlo tolke poškodbe, da so jih odpreli v bolnišnico, le 14 oseb.

Med njimi je tudi Mrs. Michael Kastelic, stanujoča na 383 E. 152nd St., ki je precej opraskana po životu.

Bankirji in farmerji.

V zveznem senatu se bije tedni hud boj med zastopniki bankirjev in farmerjev. Prvi bi radi pred zaključkom zasedanja spravili pod streho predloga, ki se tiče bančnega poslovanja, drugi pa zahtevajo, da pride na vrsto predloga v pomoč farmerjem. Zasedanje traja samo še 26 dni, zato se obema strankama mudi.

Mnogo deportiranih.

V zadnjih šestih letih je bilo iz Združenih držav deportiranih skoraj 40 tisoč imigrantov, ki so prišli nepostavni potom v to delo. Samo lansko leto jih je bilo deportiranih skoraj 11,000.

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

(Dalej na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

Američani si kaj radi dominjamo, da smo v vseh ozirih prvi. Do nedavnega časa so bili zmagovalci skoraj v vseh teh mah res prebivalci Združenih držav. To naše prvenstvo pa se je zdaj začelo silno krhati in sicer v korist naše sosedne Canade. Tako je Canada že odpravila prohibicijo po sedemletni poskušnji. Mi pa še vedno cinamo. Canadčan Young je preplaval Catalina kanal v California in odnesel prvo nagrado. Dne 26. januarja je canadsko vasica Horne Payne v provinci Ontario zaznamovala rekord v mrazu s 56 stopinjam pod zero. Horne Payne zdaj uživa slavo, da je najmrzljiji kraj na ameriškem kontinentu.

Zaradi odprave prohibicije sicer nekoliko zavidam naše severne sosedje, nisem jim pa posebno nevojnič radi 56 stopinj mrazu pod zero. Naj ga imajo in naj ga obdržijo. Pri nas v Clevelandu smo bili tiste dni neutralni, to je, da smo se držali okoli ničle, pa so prav bujno cvetela vsa okna, ušesa in nosovi.

Dan za dnem čitamo, da nismo Združene države na vsem svetu niti enega prijatelja. Osovraženi smo v Evropi radi postavljenih milijard in pisano nas gledajo naši južni sosedji, radi olja v Mehiki in Nicaragua. In ves svet nam baje zemlji, ki nismo bili posuočeni in prav in se

"Nova Doba"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lašnina Jugoslovanske Katoličke Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane \$0.72 letno; za nečlane \$1.50, za inosemstvo \$2.00

OFFICIAL ORGAN
of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50 per year

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume III. NO. 5

83

O splošni izobrazbi.

Izobrazba je tista sila, ki lepša in boljša položaj posameznikov, celih narodov in človeštva v splošnem. Uspešni voditelji narodov in drugih manjših skupin morejo biti le izobraženi ljudje. Izobraženi narodi žive lepše in boljše, nele v duševnem, ampak tudi v materialnem oziru, od svojih ignorantnih sosedov. O tem se lahko prepričamo, če pogledamo v zgodovino, pa tudi če se ozremo na razmere današnjih dni. Ignoranca povzroča mnogo nepotrebne trpljenja, kjer koli se naseli, poleg tega pa dela pot avtokraciji in tiranstu. Čim večjo splošno izobrazbo si pridobe posamezni narodi, tem večjo svobodo in tem večje materialne ugodnosti uživajo. Približno isto, kar velja za narode v velikem, velja za posamezne ljudi v malem.

Izobrazba je tista udobnost, katere ni mogoče kupiti z denarjem, ampak si jo mora vsak sam s trudem pridobiti. Res je sicer, da imajo premožni ljudje več prilike za izobrazbo kot revni; na drugi strani je pa zopet res, da imajo ljudje, živeči v skromnih razmerah, več dobre volje in veselja za pridobivanje izobrazbe.

Sole so za podlago izobrazbe neobhodno potrebne, toda same šole človeka še ne usposobijo za reševanje tisočnih življenskih problemov. Izobrazba ni nekaj stalnega in dovršenega, ampak mora vedno rasti in se izpopolnjevati. Sad nam rode le tista drevesa, ki neprestano rastejo in se višajo; drevo, ki prestane rasti, se kmalu posuši. Dovršena šola se lahko primerna prečarami njivki pripravljena je bogato roditi, toda zahteva se mnogo dela. Farmer, ki je nivoj preoral in posejal, še daleč ni dovršil svojega dela; treba je okopavanje, čiščenja, zaliwanja in sto drugih opravkov, predno more računati na uspehe.

Učenec, ki je dovršil šolo, posedeju temeljno izobrazbo, katero mora neprestano večati in izpopolnjevati v šoli življenga. Kdor zanemarja življensko šolo, ne bo daleč prišel. Pozabil bo morda še tisto, kar se je na šolskih klopek naučil, če pa že tega ne, bo pa zaostal za duhom časa in svet s svojimi prilikami pojde mimo njega.

Čim popolnejšo temeljno izobrazbo ima kdo, tem lažje bo izhajal in napredoval v šoli življenga, če bo hotel. Zaradi tega je prva dolžnost starišev, da pripomorejo svojim otrokom do najpopolnejše šolske izobrazbe, ki je v danih razmerah mogoča. S tem jim bodo dali najboljšo doto, s tem bodo dali otrokom priliko za doseglo mnogih ugodnosti, katere smo mi pogrešali. Ako otroci ne bodo hoteli prilike izrabiti, bo pa njih lastna krivda.

Mi, kar nas je starejših, smo po veliki večini bili dežni le prav pomanjkljive šolske izobrazbe; največkrat se je ista končala z zaključeno osnovno šolo. Iz tega vzroka se moramo toliko bolj truditi, da našo pomanjkljivo izobrazbo vsak dan izpopolnjujemo. Vedno in vedno se moramo učiti, ako nočemo, da ostanemo pozabljeni ob potu življenga. Tudi največji učenjaki ne vedo vsega, in to tudi radi priznajo.

Najlažji nam dosegli način za izpopolnjanje izobrazbe je čitanje. Iz knjig in časnikov bomo črpali znanje, katero so si drugi pridobili z izkušnjami, knjige in časniki nam bodo pojasnili marsikatero skrinvost narave in nam raztolomili neštevilne probleme človeštva. Čitati pa moramo s premislekom, da duh prebavi duševno hrano, kakor mora želodec prebaviti zavžito hrano, če hočemo, da ne bo neprilik. Vedno bi tudi morali poslušati obozvona, če hočemo zvedeti resnico. Enostranska izobrazba ni nikaka izrabazba. Citajmo vse, toda sodbo in prepričanje si ustvarjammo sami.

Poleg čitanja so seveda še druga potez k izobrazbi. Dobra predavanja tudi razširijo naše znanje in splošno obzorje. Izobrazujemo se tudi z opazovanjem življenga v splošnem. Ves svet je velik gledališki oder, na katerem se neprestano igra velika drama življenga. Ako ne bomo hodili po svetu z zaspanimi očmi in možgani, se bomo vsak dan kaj koristnega naučili iz življenske drame.

Izobrazba nam ne pomaga samo do boljših prilik v življenu, ampak nas usposobi, da dobrote in prijetnosti sveta v popolnejši meri uživamo. Čim več se človek uči, tem večja postaja želja po nadaljnji izobrazbi, ker se zaveda, da se ima še neizmerno mnogo za učiti. Izobražen človek ni ošaben, ni domišljav in nestrenjen. Domišljavci in nestrenjeni so nadavno ignoranti. Zato, prijatelji, izobrazujemo se pri vsaki priliki, širimo naše znanje in duševno obzorje, pa bomo s tem lepšali življeno sebi in vsem tistim, s katerim pridemo v dotik. Vsi dobri in pošteno misleči rojaki se bodo radi pridruževali skupinam, katerim pripadamo mi, in na ta način bo rastla tudi naša vzorna J. S. K. Jednota.

VESTI IZ CLEVELANDA

(Nadaljevanje iz 1. strani) in s slikami pokazal, kako otroke večkrat dobe nepravilne, ven moleči čeljusti in nelepe obrazo, ker jim dovolimo, da predoglo sesajo palec ali pa gumijev ustnik (cucel). Čeljust raste tako, da prednji zob je pridržen skupaj. To se rado zgodi tudi, ako imajo otroci močne begavke, da so vsled tega prisiljeni dihati skozi usta. Videjmo na slikah tudi, kako zobozdravniki s pomočjo zlatih žle in gumijevih vezi naravnavajo zmesane in nepravilno rasteče zobe. Seveda vzame to mogočo časa. Slabe ali pikaste zobe dobre otroci včasi, če so o prilici razvoja zob moral prestatiti kakšno težo otroško bolezen, ker se je vsa moč mlaude za sistemata porabila za boj proti dotedni bolezni, in ni ostalo moči za pravilen razvoj zob.

S pomočjo premičnih slik nam je predavatelj pokazal da je, kako se zobe pravilno čistijo in negujejo. Zobotrebci niso priporočljivi, ker so z istimi lahko ranjivo dlesni, kar lahko povzroči razna zastrupljenja; mesto zobotrebcev naj se rabiti nit. S krtačico bi si moral izmiti zobe vsaj. dvakrat na dan, to je zjutraj in zvečer, ravno predno se podamo k počinku. Krtačico pa je treba rabiti pravilno, to je v isti smerni kot so obrnjeni zobe, da se meso dlesni ne odloči od zob. Posočo, katero rabimo pri jedi ali pri kuhanju, po porabi vedno ponujemo, na zobe pa navadno pozabimo, dasi je to še bolj važno, kajti v nesnažnih ustih se redijo in s strahovito naglico množično različni nevarni bacili.

Predavatelj nam je povedal, kako so se pred leti zbrali učitelji neke šole v Cincinnati, da i pregledat zobe vseh otrok, in so otroke z zdravimi zobi sprevajili v poseben oddelek. Zobi teh otrok so bili večkrat pregledani in vsi nedostatki takoj popravljeni. Vse to so plačali ne težji sami. Ob letu se je pokazalo, da so otroci z zdravimi zobi tako dobro napredovali v učenju, da so en razred preselili, medtem ko so otroci s slabimi in nepopravljenimi zobi v učenju daleč zaostali. Ta poskušnja je prepričala šolske oblasti, kako blagodejno vpliva dobiti zobe tudi na duševni razvoj otrok, in so pozneje vpljavale prosto zobozdravniško storitev.

ROBINZONOV OTOK
(Nadaljevanje iz 1. strani)

v neko navzkrižje. Tiste čase so bili ladijski kapitani skoraj neomejeni gospodarji svojih mornarjev in večinoma tudi potnikov. Za neznaten prestopek so jih lahko dali pretepsi do krvi, ali pa so jih na visokem morju v malem čolnu izpostavili osodi.

Kapitan, pod katerim je služil Šeškirk, še ni bil preveč krvoloten za tiste čase. Dal je sicer upornega moža odpeljati na samotni otok, toda ga ni pustil praznih rok, dasi je bil otok rodomen in je imel svežo vodo.

Dal mu je seboj puško in nekaj streličja, precej obleke in nekaj čevljev, kotiček, nekaj orodja, par knjig, več funtov tobaka, nekaj mačk in semena razne zelenjave. Na otoku so živele divje koze in papige. Robinson je bil na ta način poslan v pregnanstvo, oziroma ostavljen na otoku leta 1704. Osem mesecev je rabil, da si je pridelal prvo zelenjava in si uredil podzemsko votilno za bivanje. Od začetka je radi mesec divje koze strelijal, pozneje pa se je bal, da mu streličja čisto primanjka, zato se je toliko izuril v tekunj, da jih je lovil. Mladče pa je udomačil, da je imel tako domačo živino za slučaj bolezni. Po štirih letih in štirih mesecih pregnanstva so z neke angleške ladje opazili Robinsonov kres na višokem opazovalnem hribu in poslali čoln, ki je samotarja zopet prepeljal med ljudi.

Vse podrobnosti predavanja je na tem prostoru seveda nemogoče navesti, četudi bi si jih bil pisec zapomnil, ker za to bi moral biti strokovnjak, kar pa tudi od daleč ni. Poleg tega pisana ali govorjena beseda nikdar ne more povedati tega, kar pokaže slika. Pripomniti je treba pa se enkrat, da je bilo predavanje izredno zamisljivo in poučno, in da je lahko žal vsafermu, ki je isto zamudil.

Predsednik Slovenske Narodne Citalnice se je v iskrenih besedah zahvalil predavatelju, ki se ni bal niti truda, niti stroškov, ki so bili s predavanjem v zvezi. Zahvalili so se predavatelju in mu častitali tudi mnogi drugi navzoči, vsem pa se je bralo na obrazih, da so mu hvaležni, in da so ponosni nanj. Dokler bo imela ameriška Slovenija take sinove v svojih vrstah (dr. Mally je v Ameriki rojen in vzgojen Slovenski), še ne bo izginila s površja.

Ne, bilo bi prav, če se ne bi pri tej priliki spomnili našega Ralpha (ki ga poznate iz Cerneove zlatarske trgovine), kateri je tako spretno in ob enem ljubosumnu navijal svoj stroj in metal slike na platno. Stavam je tam kot da sam "rona" vse predstavo. Sicer jo je tudi res do gotove meje.

(A. Funtek.)

IDILA V MESEČINI

Mesec trosi luč po vasi stkanu iz srebrnih sanj. Tuintam se pes oglasi in srdit zalaja nanj.

Pasji glupci! Kaj vas moti, da tako razgrajate? Mesec gre po svoji poti, pa če vse hanj lajate.

(A. Funtek.)

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

bi vse tiste kongresnike, ki po sprejetju 18. amendmenta niso pokusili opojnih pijac, lahko posadil v eni teksti, pa bi ostalo še precej praznega prostora.

Jaz Washingtona ne poznam,

zato se vdružim vsake sodbe

glede gori omenjenih trditvev.

Gleda Clevelandu bi pa dejal,

da se vsi tisti Clevelandčani, ki

ne kršijo osemnajstega amend-

menta, vozijo v otroških vozič-

kih.

Nekj Clevelandčan je te dni

vložil tožbo za ločitev zakona.

Kot vzrok navaja, da se njego-

va žena bolj brigata za "čikne"

kot za njega, in jih vabi v ku-

hinja. Če bi mož kaj takega

počenjal, bi se ne slišalo tako

čudno.

Nekj Clevelandčan je te dni

vložil tožbo za ločitev zakona.

Kot vzrok navaja, da se njego-

va žena bolj brigata za "čikne"

kot za njega, in jih vabi v ku-

hinja. Če bi mož kaj takega

počenjal, bi se ne slišalo tako

čudno.

Nekj Clevelandčan je te dni

vložil tožbo za ločitev zakona.

Kot vzrok navaja, da se njego-

va žena bolj brigata za "čikne"

kot za njega, in jih vabi v ku-

hinja. Če bi mož kaj takega

počenjal, bi se ne slišalo tako

čudno.

Nekj Clevelandčan je te dni

vložil tožbo za ločitev zakona.

Kot vzrok navaja, da se njego-

va žena bolj brigata za "čikne"

kot za njega, in jih vabi v ku-

hinja. Če bi mož kaj takega

počenjal, bi se ne slišalo tako

čudno.

Nekj Clevelandčan je te dni

vložil tožbo za ločitev zakona.

Kot vzrok navaja, da se njego-

va žena bolj brigata za "čikne"

kot za njega, in jih vabi v ku-

hinja. Če bi mož kaj takega

počenjal, bi se ne slišalo tako

čudno.

Nekj Clevelandčan je te dni

vložil tožbo za ločitev zakona.

Kot vzrok navaja, da se njego-

va žena bolj brigata za "čikne"

DOPISI.

Indianapolis, Ind. — VABILO NA OBLETNIK IN SLAVNOST RAZVITJA STAVE. — Društvo "Slovenskega doma" št. 166 J. S. K. Jednote znuje 5. februarja obletnico jega obstanka in razvije prijatelji tudi svojo zastavo. Tadevna veselica se vrši v starih Slovenskega Domata, kjer ob sedmi uri zvečer; približno 25 centov. Za plese bo skrbela unijška godba, lačne in žejne pa kuharice atakarji. se slovensko občinstvo izajšnje, kakor tudi iz sosednjih naselbin, je vabljeno, da poseti 5. februarja zvečer, ki slavnost razvijta društva zavaste se ne vrši vsak dan. Svidenje torej!

a odbor: Stefan Škrjanc, tajnik dr. št. 166 JSKJ

Girard, O. amenil sem se napisati paric, ker se bolj redko kaj sliša naše naselbine. Kar se dešče je bolj slabo tukaj. Leather Co. se precej dobrobituje, druge pa vse bolj. Za delom torej ni treba v ta kraj, ker se ga teško društvenih ozirih smo dook prekrbljeni. Imamo štiri doma društva, namreč J. S. SSPZ in SNPJ, poleg pa še Samostojno društvo. Ati društvo sv. Antona št. JSKJ je na zadnji mesečni sklenilo, da priredi na 5. januarja veselico v Slovenskem Domu, Girard, O. Pričakujemo, da se udeležili v petek ob šesti uri zvečer; vstopna za moške je 50 centov, za ženske 25 centov. Otroci vstopne prosti. Vabljeni so vse člani in članice, da se zanesljivo udeleže. Našo društvo že več kot sedem let naredilo nikake veselice, in njenina se nam je izčrpala. Nasega društvo so raztresali po raznih naselbinah, kot Ježus, št. 25 JSKJ tem potom naznanjam, da je društvo na svoji redni seji dne 23. januarja sklenilo, da vprizori "drive" za mladinski oddelek. Gre se za to, da se ta mesec pridobi kar največ mogočih novih članov za mladinski oddelek. Torej ste vabljeni vse člani, ki imate otroke, kateri še niso v mladinskem oddelku, da jih vpišete na tretjo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne. Zelim, da se prihodnje seje dne 20. februarja polnoštevilno udeležite in pripeljete vsak po enega novega kandidata.

Dalje je bilo sklenjeno na decembarski seji, da si društvo nabavi zastavo, in da to svrto prispeva vsak član ali članica pet dolarjev, in sicer v tenu petih mesecev po en dolar mesečno. Torej, pridite k tajniku po potrebne papirje in potem vzemite svoje male k dr. H. G. Gardnerju v Moore Hospital, da jih preiščete in potrdi. Denarja ne rabite nič vzetih seboj. Jaz sem bil pri dr. Gardnerju in je vse v redu. Ob koncu meseca mu bo društvo plačalo skupaj za stroške preiskave.

Društvo je tudi sklenilo, da se priredi "ice cream party" za člane mladinskega oddelka, v nedeljo 27. februarja ob dveh popoldne. Ta "ice cream party" bo prirejena za vse dosedanje člane mladinskega oddelka, in za vse tiste, ki bodo do omenjenega dne, to je 27. februarja pristopili. Torej člani, ne pozabite poslati svojih malih, kateri so člani mladinskega oddelka, na prej omenjeno mladinsko "party." Na svidenje!

Louis Gouze, tajnik dr. št. 25, JSKJ

Johnstown, Pa. Na redni seji društva Plavniški Raj, št. 172 JSKJ v mesecu januarju je bilo sklenjeno, da se v bodoče zboruje tretjo nedeljo v mesecu v nadavnih prostorih. Seja se pri-

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVENSKA POTNIŠKA POSREDOVALNICA V AMERIKI. — NEPRESTANO NARASCANJE števila naših prijateljev in doseganje širjenje našega delokroga v vseh bančnih posloih je najbolj dokaz solidnosti, zanesljivosti in splošnega zaupanja, ki si ga je pridobil naš zavod tekom dolgih let poslovanja. DENARNA NAKAZILA izvršujemo pod najugodnejšimi pogoji. — DENARNE VLOGE na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" obrestujemo po 4% na leto, mesečno obrestovanje.

Cortlandt Street

Frank Sakser State Bank,

dob, v časih ko je bujno tropljeno rastlinstvo uspevalo in pokrivalo vso zemljo prav do skrajnih polarnih točk. Da ni bilo ledene dob, bi bile vrste živali in oblike življenja na našem planetu povsem drugačne nego so danes, in njena zgodovina bi bila zavzela popolnoma drugo smer.

V današnji dobi se zemlja baš izkopava iz ene najhujših ledene dober v zgodovini. Nekateri geologi so mnenja, da se zadnja ledena doba še ni popolnoma končala v Greenladiji in Antartiku (zmerno mrzlem pasu), in da je zemeljska temperatura še vedno podnormalna, da smo toraj še dalje od toplih v tropičnih časov, ki so običajni v međeglacijski dobi. (Prehod od ene do druge ledene dobe).

V splošnem pa geologi soglašajo, da se je pričela zadnja ledena doba pred nekako pol milijona leti, ter se končala pred 25–30 tisoč leti, in da bo trajalo še več stoletij predno si bo zemlja opomogla od tisočletij trajajočega mraza in se vrnila zopet k normalni topotli. Učenjaki so dolgo ugibali o vzrokih ledene dober. Ni jih manjkalo teorij, nasprotno preveč so jih imeli na razpolago. Ducat teorij bi se lahko navedlo, a še več se jih je zavrglo, ker jih ni bilo mogoče spraviti v sklad z dokazili, katere se je tokom zadnjih let spravilo na dan potom preisčav in novih iznajdb.

Era najznamenitejih in zadnjih teorij h kateri se prominentni astronomi današnjega dne strogo nagibajo, je, da so jih ledene dober povzročene na našem planetu vsled neizmernih oblakov meteoričnega prahu in prašnih delcev, kar je takozvani kosmični prah naraščajoč se v planetarnem okrožju. Ti kosmični oblaci ustvarajo nekak zastor ali zaves ter zabranjujejo in absorbujejo solno topločno namenjeno naši zemlji.

Dobro je znano, da se srečuje naša zemlja z brezstevilnimi delci kosmičnega prahu, kateri so našim prostim očesom nevidni, vidi pa se jih plavati v vsemirju s pomočjo teleskopa.

Lahan žarec odsev ali zodična svetloba, ki jo opažamo ob ugodnih prilikah pred solnčnim vzhodom in zahodom v ekliptični obliki, ni drugega delu solnčni odsev milijonov delcev kosmičnega prahu, ki plava okrog solnce in se razteza na daleč proti zemeljski obli.

Možnost obstoja, da prehaja naš planet na svoji poti skozi goste oblake finih kosmičnih delcev prahu, ki so gosti dovolj, da preprečijo dobrjen del solnčne radijacije (žarkov) ne da bi zemeljski prebivalci to opazili ali se tega zavedli.

Naše solnce in njegova planetna družina se pomika in hitri skozi vsemirje s hitrostjo 12 in pol milje na sekundo ali 400 milijonov milj na leto. V tenu pol milijona let, to je od zadnje ledene dober, se je solnce s svojimi planeti, ako so potovali v ravnini črti, odstranilo od teledanje točke za nekako 200 triljonov milj, ali 200 milijon milj.

Kakor vemo potujejo solnčni žarki s hitrostjo 186 tisoč milj na sekundo. Če toraj uporabimo to astronomično merilo za prej omenjeno razdaljo, katero je od tedaj solnce prepotovalo, bi rabilo celih 30 svetlobnih let, da dospi njegovi žarki na prvotno točko.

(Dalej prihodnjih)

LEDENE DOBE

(Prevel L. A.)

Dobro znani astronomični pisatelj Isabel M. Lewis, sodelujoč pri nautičnem uradu mornarične opazovalnice v Washingtonu, poroča z ozirom na mnenja nekaterih znanstvenikov glede vzrokov, ki so bili posledica naše ledene dober, sledete:

Geologi čitajo v skalovju zemeljske skorje čudne povestitve, da se zadnja ledena doba še ni popolnoma končala v Greenladiji in Antartiku (zmerno mrzlem pasu), in da je zemeljska temperatura še vedno podnormalna, da smo toraj še dalje od toplih v tropičnih časov, ki so običajni v međeglacijski dobi.

Postanek in padec kontinentov, rojstvo mnogih verig gorovja, rast in razpad velikanskih premogovih skladov, bujno rastoče in na pol tropične vegetacije v polarnih okrožjih, sedaj pokritih z večnim ledom in snegom, brezkončni proces zivljenga skozi pradober v različnih oblikah in vrstah živih bitij je zapisanih v skalovju.

Zgodovina vsega postanka je ohranjena v skalah zemeljske površine, zakopanih v raznih plasteh in stvarjenih tekom geoloških periodov, od katerih je vsaka posamezna trajala po več milijonov let. Vse tozadene dokaze je najti v skalovju in so na razpolago vsem, ki so zmožni in voljni jih čitati. Tznaki in dokazi so tako pripristi in lahko pojmljivi, da bi jih celo otrok razumel, ter obstoja jajo na nastalih in prošlih lednih dober, katere so oklepale našo zemljo ter jo držale uklenjeno v njih objemu skozi miljene let.

Tu (v skalovju) so znaki onega pradavnega časa, ko so se velikanski ledenički ali reke led, oblikovali in formirali, na nekaterih mestih po več tisoč čevljiev na debelo, na višjih mestih zemeljske površine. To ogromno gorovje ledu, če gar pristik in težina je znašala po stotisoč funtov na kvadratni palec, je z vso silo prisluško na površino zemlje in jo potiskalo proti nižinam.

Ta ledena gorovja so prisluško s tako silo, da so izrezala globoke struge skal in ustvarjala doline, izkrožila in izkopala dna jezer, katera so se pozneje napolnila z vodo tajajočega se ledu v medprehodnih glacijskih dober.

Ti plazovi so izgladili in zmeli na svojih pohodih vrhno obliko skal ter jih nosili s seboj, pomešani z zemljijo, peskom in kamenitimi drobcemi ter puščali to maso milje in milje proč od prvotne legi; zopet drugje pa so ostavili to maso v obliku hribov sestavljenih iz ostankov gramoza in drobcov, kot dokaz neupogljivega poročenja, ki naj bi oznanjevalo bočno dobro tretjino. V Washingtonu upajo, da se bo našredni dolg znižal v tem fiskalnem letu za nadaljnih tisoč milijonov dolarjev.

Društvo št. 66. — Louis Omatta, 8307; Mathew Omatta, 8308; Jennie Kantz, 8353; Mary Kantz, 8354.

Društvo št. 61. — Helena Jaklic, 8227; Geraldine Fisher, 8224; Virginia Fisher, 8226; Alberta Fisher, 8225.

Društvo št. 50. — Paulina Oswald, 8329.

Društvo št. 66. — Louis Omatta, 8307; Mathew Omatta, 8308; Jennie Kantz, 8353; Mary Kantz, 8354.

Društvo št. 70. — Stella Kovacic, 8356; Vladimir Peich, 8355.

Društvo št. 71. — Frank C. Bovha, 8229; Julia Bovha, 8228.

Društvo št. 78. — Albert Fier, 8215; Henry Fier, 8214; Martin Fier, 8213; Viola Fier, 8212; Olga Fier, 8211; Lily Fier, 8210.

Društvo št. 88. — Jerry Gacnik, 8230; Victor Frolich, 8285; Jenie Frolich, 8286; John Frolich, 8288; Stanley Frolich, 8287.

Društvo št. 92. — Jennie Zupanic, 8250; Bernice Zupanic, 8251; Justina Koren, 8233;

Amalia Koren, 8235; Joseph Koren, 8231; Stanley Koren, 8232; Frank Koren, 8234; Paulina Sustersich, 8252; Amalia Sustersich, 8253; Elsie Sustersich, 8254; Frank Leš, 8243; Victoria Poskvan, 8255; Joseph Poskvan, 8256; Josephine Poskvan, 8257; John Gutnik, 8240; Joseph Gutnik, 8239; Mary Gutnik, 8242; Anthony Gutnik, 8241; Angela Gutnik, 8236; Stanley Gutnik, 8237; Frank Gutnik, 8238; Joseph Jagodnik, 8244; Amalia Jagodnik, 8245; Dorothy Jagodnik, 8246; Sophie Jagodnik, 8247; Rose Jagodnik, 8249; Maria Jagodnik, 8248; Charles Anzelc, 8330; John Anzelc, 8331.

Društvo št. 94. — Josephine Jelenovec, 8259; Frances Jelenovec, 8258.

Društvo št. 101. — Edith Popovich, 8260; George Popovich, 8261.

Društvo št. 106. — Anna Zalar, 8291; Ludvig Zalar, 8290; Angelina Zalar, 8289.

Društvo št. 108. — Mary Lavenčič, 8309.

Društvo št. 110. — Frances Dolinsek, 8294; Mary Dolinsek, 8292; Emilia Dolinsek, 8293; Stefania Dolinsek, 8295.

Društvo št. 111. — Joseph Lockmeier, 8296.

Društvo št. 124. — Frank Struna, 8310.

Društvo št. 130. — Ignac Benkse, 8311; Frank Benkse, 8312.

Društvo št. 143. — Ida M. Raspergar, 8297.

Društvo št. 144. — Virginia Bozich, 8216.

Društvo št. 149. — Albert Albenini, 8262; Zorka Tomšic, 8263; Dorothy Kapel, 8264.

Društvo št. 166. — Adolph Jonta, 8313.

Društvo št. 169. — Edward Keitz, 8265; Josephine Keitz, 8266; Helen Keitz, 8267.

Društvo št. 171. — Steve Buvoc, 8217; Tony Crnologar, 8314; Louis Novak, 8345; Louisa Novak, 8346.

Društvo št. 174. — Ignac Hegler, 8268; Mary Hegler, 8269; Minnie Germadnik, 8270; Irene Jankovich, 8271; Agnes Jankovich, 8272; Lillian Jankovich, 8273; Karolina Jankovich, 8274; Mihail Rupart, 8275; John Rupart, 8276; Angela Rupnik, 8277; William Rupnik, 8278; Henry Rupnik, 8279; Frank Rupnik, 8280; Karolina Rupnik, 8281; Mary Rupnik, 8282; Gloria Zuban, 8283; Virginia Zuban, 8284.

Društvo št. 18. — Rozie Tomich, 8300.

Društvo št. 2. — John M. Perusek, 8315.

Društvo št. 6. — John Udovich, 8299; Luke Udovich, 8298.

Društvo št. 28. — Lucille Lovovic, 8347.

Društvo št. 30. — Frank Sterle, 8348; Frances Sterle, 8349; Angela Sterle, 8350; John Levstik, 8351.

Društvo št. 33. — Mary Segal, 8321; Frank Segal, 8322; Anton Segal, 8323; Matt Segal, 8319; Frances Mozina, 8317; Aleksander Mozina, 8318; John Mozina, 8316; Frank Obarch, 8320.

Društvo št. 35. — Agnes Lesica, 8306; Ernest Arhar, 8218.

Društvo št. 36. — Edward Cernetich, 8324; Louis Cernetich, 8325.

Društvo št. 37. — Victoria Penca, 8337; Frank R. Penca, 8338; Helen Penca, 8339; Reginalda Penca, 8340; Christina Stih, 8335; Joseph Stih, 8336; Stefania Grosvanic, 8334; Mary Grosvanic, 8332; Johanna Grosvanic, 8333.

Društvo št. 39. — Danica Tomac, 8207; Henry Tomac, 8208.

Društvo št. 40. — John Zagore, 8352.

Društvo št. 42. — Jennie Jurglich, 8209; John Kochavar, 8221; Albert Kochavar, 8222; Mary Kochavar, 8223; Edward Kochavar, 8220; Frances Kochavar, 82

CONAN DOYLE:

Razpad in vstajenje svetovja

Roman.

(Nadaljevanje)

"Dobro. Kdaj ste se potem odpeljali iz Viktorijskega kola-dvora?"

Amerikanec se je nasmehnil.

"Prišel sem, da poizvem, gospod profesor, toda vidim, da je ravno obratno. Saj vi več sprašujete kakor jaz!"

"Mene namreč zanimajo različne stvari. Ali še veste, kako pozno je bilo?"

"Seveda. Pol po ponoči."

"Kdaj ste dosegli?"

"Ob četrtna tri."

"Ste se prideljali v droški?"

"Da."

"Kaj mislite, kako dolga je pot od postaje do tu?"

"Tako nekako dve milji."

"In koliko časa ste porabili za to pot?"

"S to nadušljivo živino goto pol ure."

"Torej bi morala biti zdaj tretja ura."

"Tako nekako."

"Poglejte na uro."

Amerikanec je ubogal in nas srepo in začudeno pogledal.

"Kaj pravite!" je zaklical. "Ura se je ustavila. Solnce stoji že precej nizko. Tu nekaj ne drži, toda jaz ne vem, kje tiči vzrok."

"Se ne spominjate kake posebnosti, ki ste jo opazili na potu?"

"Le toliko se spominjam, da me je med potjo popadla zapanost. Zdaj sem se tudi spomnil, da sem hotel vozniku nekaj povediti in da ga nisem mogel pripraviti do tega, da bi me poslušal. Mislim, da je bila temu vzrok vročina. Za hip sem se zatekel kakor omotičen. To je vse!"

"Tako se je zgodilo z vsem človeštvo," mi je dejal Challenger. "Vsi so se za hip začutili omotičen, toda prav nihče niti najmanj ne sluti, kaj se je že njim pripetilo. Vsakdo bo spet nadaljeval svoje delo, tako kakor Austin, ki je vzel v roko zopet vodovodno cev, da umije avtomobil, kakor oni delaveci na polju, ki so spet poprijeti za delo, ali pa oni športniki, ki so se predramili na igrišču. Vaš urednik, Malone, bo spet začel izdajati svoj list in se bo zelo začudil, da ena številka manjka. Da, mladi prijatelj," se je zelo dobrošeno sklonil k Amerikancu, "morda vas utegne zanimati, da je zemlja brez nevarnosti prešla skozi eterški pas in da je danes: ne petek sedemindvajsetega avgusta, temveč sobota, osemindvajsetega, in da ste polnih dvajset in osem ur nezavestno prebili v svoji droški."

"In prav tu" — kakor bi se izrazil moj tovarš, "bom zaključil svojo pripovest. Kakor je bravec že prav gotovo opazil, je to le podrobnejše in s posamostnimi obogačeno poročilo, ki je izšlo v junijanji izdaji 'Daily Gazette.' Po poročilu velja za največjo časnikarsko senzacijo vseh dob in je izšlo v treh in pol milijona izvodov. V moji sobi na steni mi visi sledete poročilo z nagnenitimi nadpisi:

"'Ves svet dvajset in osem ur pod vplivom zaspansosti!'

"'Še nikdar doslej nastali dogodek!'

"'Challengerjevo mnenje dokazano!'

"'Naš poročevalce rešen!'

"'Napeto poročilo!'

"'Soba v kisiku!'

"'Čudna vožnja v avtomobilu!' — 'Mrtvi London!' — 'Manjkajoči dan!' — 'Strašni požari in izgube človeških življenj' — 'Le ta strašni dogodek, če se ponovi!'

Pod temi naslovovi se je začelo poročilo, ki je precej podrobno govorilo o vseh dogodkih, kolikor jih more popisati posameznik, kar je doživel tekom tega dneva. Summerlee in Challenger sta obravnavala ves dogodek na znanstveni način v neki učeni reviji, jaz pa sem oskrbel popularno pisani članek. Zdaj sem zapeti: "Nunc dimittis!" Kaj naj časnikar še doživi, kar bi bilo bolj napeto in nenavadno? Toda kaj tu govorim o senzacionalnih naslovih, raje bom zaključil svojo povest z odstavkom, ki je stal na zaključku nekega najznamenitejšega tozadavnega uvodnika in ki ga mora poznati vsak misleči človek. V "Timesu" je namreč stal:

"Občeznana resnica je, da je človeštvo brez moči napram skrivnostnim, obdajajočim ga silam. Pred njimi so nas svarili že proroki starega veka in modrijani današnje dobe. Toda kot vse stare resnice, tako je tudi ta tekom dobe izgubila svojo aktualnost in obledo. Dober nauk in resnična izkušnja sta bila potrebna, da se nam je vse to zopet zdramilo v spominu. Iz vsega tega zdravilnega, toda strašnega božjega ukrepa smo spoznali, da se ne da vsak udarec uničiti s pomočjo slabotnih sil našega duha."

"Svet je za ta nauk strašno in kruto plačal. Mi še ne vemo za celotni obseg vseh nesreč, toda gotovo je uničenje New Yorka, razrušenje Orianosa in Brightona med najtežjimi nesrečami, ki so zadele človeški rod. Šele, ko bomo imeli populacijo in natančna poročila o železniških nesrečah in potopljenih ladjah, šele tedaj bomo spoznali vso brezobzirnost in neizbežnost udarca. Vsekakor pa je že dokazano, da so v največjih slučajih vlakovodje in strojniki na ladjah še uspeli ustaviti stroje svojih vozil, dokler jih ni obvladal spanec. Toda naš duh danes ne bo preletal in motril škode na človeških življenjih in na materialju, če tudi je bila ta silno velika. V teku časa bo vse to pozabiljeno."

"To pa, česar nikakor ne smemo pozabiti in kar mora biti za vekomaj vtisnjeno na naših srcah in naših dušah, to je pa spoznanje brezmejnih možnosti v svetovju in neznanih, daljnih sil, ki lahko vsak čas zdrobijo našo nevedno samozadolovljstvo in ki vzbudijo v nas zavest, da je naše telesno bivanje na zemlji le neznavno ozka steza, na kateri oba straneh se nahajajo neznanstveni globoki prepadi. Svečanost in poninost sta ob enem podlagi našega sedanjega razpoloženja."

KONEC

Jack London.

ALOHA OE

(Za N. D. — V. J. V.)

Nikjer na svetu se ljudje ne poslavljajo tako iskreno in krasno, kakor baš na pomolu mesta Honolulu. Veliki transportni parnik je bil pripravljen na odhod in tisoč ljudi je bilo na njegovih krovih; pet tisoč se jih je zbralo na pomolu. Po mostu, ki je vodil na parnik, hodili so domači princi in prinčevine, kralji sladkorne obrti in višji uradniki našega teritorija. In za njimi stale so dolge vrste kočij in avtomobilov aristokracije mesta Honolulu.

Na pomolu svirala je kraljeva havajska godba skladbo "Aloha Oe," in ko je doigrala, pričela je isto skladbo igrati domača havajska orkestra na parniku; istodobno je bilo čuti tudi žensko petje, ki je nadkričilo in najvišje glasove domačih glasbil. Bila je srebrna glasba in čistoglasno petje, ki je prepevalo zvoke slovesa.

Na prednjem koncu dolenjega krova stali so v šestih vrstah v haki-uniforme oblečeni dečki našega vojaštva; njihovi zagoreli obrazci so svedočili, da so služevali tri leta pod tropičnim solcem. Toda od njih se množica ni poslavljala. In slovo tudi ni bilo namenjeno kapitanu, ki je, oblečen v belo obleko, stal na poveljniškem mostu in zrl na vrvjenje pod seboj. Ljudje na pomolu se tudi niso poslavljali od mladih častnikov, ki so bili zbrani na zadnjem delu krova, in ki so se vračali domov iz Filipinov in tudi ne od bleidljenih žensk, ki so stale kraj njih. V neposredni bližini mostu, ki je vodil na parnik, na promenadnem krovu, stalo je kakih dvajset senatorjev Združenih držav, zajedno s svojimi soprogrami in hčerkami — izbrana družba našega senata, katero so kar mesec dni gostili in častili, oskrbovali s statističnimi podatki, vozili na izlete po vulkaničnih brezgovih in lavini dolinah ter jim razkazovali slavo in prirodno bogastvo teritorija Hawaii.

Baš vsled družbe senatorjev, pristal je transportni parnik v Honolulu, in vsi slovesi mesta Honolulu so bili namenjeni le lružbi senatorjev. Ljudstvo je naše senatorjev ovčenalo z najlepšimi cvetkami. Na vratu in prisih senatorja Jeremyja Sambrookeja opazili smo kar ducat vencev; in v vsej tej množini cvetlic in cvetja, opazili smo vendarle njegovo glavo in njegov zarjo veli obraz. Cvetcice in cvetki so mu bili v nadlegu in ko je opazoval množico na pomolu s svojimi "statističnimi" očmi, niti opazil nikake krasote, pač pa le raznolikost in oboževalnost, ki se je pojavilo v njegovih očeh, dokler se pogleda v one iskrene in poželjive oči kakoršnjih prejnikov, ki niti videla v svojem življenju. In pri vsem tem je tudi on postala nekako vrzujena.

Velikanska piščalka transportnega parnika je na vso moč zapiskala in s cvetjem okrasila množico, ki stopila bližje k ograji krova in pomola. Dorothy Sambrooke je zatisnila svoja uše s prsti, in ko je postala nekako nejevolna vsled glasnega zvoka parnikove piščalke, opazila je zopet poželjive pogleda v one iskrene in poželjive oči kakoršnjih prej-

nikov, ki niti videla v svojem življenju.

Velikanska piščalka transportnega parnika je na vso moč

zapisala in s cvetjem okrasila

množico, ki stopila bližje k

ograji krova in pomola. Dorothy Sambrooke je zatisnila

svoja uše s prsti, in ko je

postala nekako nejevolna

vsled glasnega zvoka parnikove

piščalke, opazila je zopet poželjive

pogleda v one iskrene in

poželjive oči kakoršnjih prej-

nikov, ki niti videla v svojem

življenju. In pri vsem tem je

on postala nekako vrzujena.

Velikanska piščalka transportnega parnika je na vso moč

zapisala in s cvetjem okrasila

množico, ki stopila bližje k

ograji krova in pomola. Dorothy Sambrooke je zatisnila

svoja uše s prsti, in ko je

postala nekako nejevolna

vsled glasnega zvoka parnikove

piščalke, opazila je zopet poželjive

pogleda v one iskrene in

poželjive oči kakoršnjih prej-

nikov, ki niti videla v svojem

življenju. In pri vsem tem je

on postala nekako vrzujena.

Velikanska piščalka transportnega parnika je na vso moč

zapisala in s cvetjem okrasila

množico, ki stopila bližje k

ograji krova in pomola. Dorothy Sambrooke je zatisnila

svoja uše s prsti, in ko je

postala nekako nejevolna

vsled glasnega zvoka parnikove

piščalke, opazila je zopet poželjive

pogleda v one iskrene in

poželjive oči kakoršnjih prej-

nikov, ki niti videla v svojem

življenju. In pri vsem tem je

on postala nekako vrzujena.

ne mesto trudne; njena lica so bila zagorela in na njenem telesu je bilo opaziti prve znake potez blizujoče se debelosti.

Tekom enega meseca je knjige popolnoma ostavila, kajti zanimalo jo je bolj čitati iz knjige življenja. Jezdarila je konje, plezala na ognjenike in načula se je tudi plavati po obrežnem valovanju. Tropična narava se je nekako prikradila v topoti in divotji tropičnega podnebja. In skoraj vses mesec je bila v družbi nekega možkega — Stephen J. Knighta, ki je bil pravi atlet, plavač obrežnega valova, pravi obrežni bog, ki je znal limiti kar največje valovanje in plavati po vrhovih najvišjega valova.

Vendar pa Dorothy Sambrooke ni opazila te spremembe. Njena zavest je bila še vedno zavest mlade deklice, takoj pa se je nekako čudila Stephen J. Knight, ki je vodil po parnemu letos dal po 2% od sto, in to za celo leto.

Pri meni dobite tako trpežno blago po zmenih cenah. Prodajam Seversko zdravilo in Trinerjevo vino. Sprejemam naročila za "casting" (želje za podelitev). Zapisite si številko in ime v približku na dom, da uredim.

ANTON YERINA,

Claridge, Pa.

Cistimo, barvamo, popravljamo

NEW YORK

Dry

CLEANING

I. SMUK, poslovodja

6220 ST. CLAIR AVE.

Pennsylvania 2063.

Pridemo iskat in pripeljemo

na dom!

MOŽKE in ženske krasne najnovejše ure, prstane, diamante, verižice in vso drugo zlatnino. Dajte prave glasne Victor gramofone, cena \$17.50 do \$1,000; prave slovenske Victor plošče in slovenske vseh drugih jezikih PIANO ROLE; zastave in regalne za društva. Pišite po brezplačni cenik, kar želite na vašega sobrata:

IVAN PAJK

24 Main St., Conemaugh,
Pennsylvania.

LUBASOVE HARMONIKI
Edini zastopnik in založnik
LUBASOVIH HARMONIK V Združenih Državah.